

הלכות שבת

פרק ג' – הכנות לשבת

- א. ש. מתי מתחילים ההכנות לצרכי שבת קודש? ומנין?
 ת. בבוקר ביום ששי שנאמר: "והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו".
- ב. ש. כיצד רואים מהפסוק הנ"ל שהוא דוקא "בבוקר"?
 ת. רואים שזמן הכנת צרכי שבת הוא בזמן לקיטת המן שזו היתה מייד בבוקר שנאמר: "וילקטו אותו בבוקר בבוקר".
- ג. ש. אם לאחר תפילת שחרית, יש לו זמן קבוע ללימוד – האם יבטל מלימודו כדי להכין לשבת?
 ת. ידחה ההכנות לאחר סדר לימודו, אם אין חשש שמא ימשך.
- ד. ש. מה לומדים ברמז מהפסוק "והיה משנה"?
 ת. שאע"פ שהתעסק בצרכי שבת בבוקר של יום ששי, מצוה שיתעסק שוב בהכנות לשבת סמוך לשבת שנאמר: "והיה משנה" כלומר שיכינו שנית.
- ה. ש. מה יגיד על כל דבר שקונה לשבת? ולמה?
 ת. "זהו לכבוד שבת" שעל ידי הדיבור תחול קדושת השבת על אותו הדבר.
- ו. ש. "והיה ביום השישי וכו' את אשר ת'אפו אָפו" איזה מנהג נלמד מפסוק זה?
 ת. ללוש ולאפות חלות לשבת, ונוהגים ללוש עיסה שיש בה שיעור חלה.
- ז. ש. מהו הכלל בכל המצוות? ומה נלמד מזה לעניננו?
 ת. מצוה בו יותר מבשלוחו, שישתדל בעצמו להכין דבר מה לכבוד שבת, אפילו אם יש לו משרתים.
- ח. ש. מה עוד יש לעשות לכבוד שבת לקראת שבת מלכתא?
 ת. לנקות את הבית לכבוד שבת.
- ט. ש. מה לומדים ברמז מהפסוק: "טועמיה חיים זכו"?
 ת. מצוה לטעום כל תבשיל בערב שבת כדי לדעת אם צריך תיקון כלשהו.
- י. ש. האם יש מצוה להסתפר לכבוד שבת? ומתי יסתפר?
 ת. כן, ומצוה מן המובחר להסתפר בערב שבת.
- יא. ש. מהו המעשה של הכלבו בענין קציצת צפרניים בערב שבת?
 ת. מעשה היה בגדול אחד, שאמר לו אחד מתלמידיו שנתראה לו אחר פטירתו, וראה בפניו כתם, אמר לו: זו למה לך, אמר: בשביל שלושה דברים שלא נזהרתי, בתגלחת צפרניים בערב שבת וכו'.
- יב. ש. הנוטל צפרניים כסדר – מה נאמר על זה?
 ת. קשה לעניות ולשכחה ולקבור בניים.
- יג. ש. מאיזה יד מתחילים לקצוץ צפרניים? ובאיזה אצבע? ומה הסדר?

ת. מתחילים ביד שמאל באצבע הרביעית הסמוכה לזרת וממשיכים לפי הסימן דבהג"א.

יד. ש. וכשעוברים לקצוץ יד ימין מאיזה אצבע מתחילים? ומה הסדר?

ת. באצבע השניה הסמוכה לאגודל וממשיכים לפי הסימן בדאג"ה.

טו. ש. באיזה יום בשבוע אין לקצוץ צפרניים? ולמה?

ת. ביום חמישי, כי יצמחו בשבת ואין זה תיקון כבוד השבת.

טז. ש. מתי יש לקצוץ צפרני ידיו? ומתי של רגליו?

ת. צפרני רגלים ביום חמישי וצפרני ידים ביום שישי.

יז. ש. מהו צוואת ר' יהודה החסיד לגבי תספורת וקציצת צפרניים?

ת. לא להסתפר ולא לקצוץ צפרניים בר"ח גם אם חל ר"ח בער"ש.

יח. ש. רחיצה בערב שבת – באיזה מים מצוה לרחוץ? ומה נוהגים?

ת. במים חמים, ונוהגים לחפוף הראש בדברים המועילים לחפיפה (סבון).

יט. ש. מה צריך להזהר ברחיצה לכבוד שבת?

ת. לא להתאחר ברחיצה לכבוד שבת, שלא יבוא לידי חילול שבת בסירוק השערות ובסחיטת המגבת.

כ. ש. נאמר בנביא: "וכבדתו מעשות דרכיך" מה נלמד מזה?

ת. שיהיה לאדם בגדים נאים לשבת כפי יכולתו.

כא. ש. מהו דין תוספת שבת?

ת. מצוה להוסיף מחול על הקודש הן בכניסתה והן ביציאתה. (כניסה לפני שקיעה ויציאה לאחר צאה"כ).

כב. ש. מנין נלמד דין תוספת שבת?

ת. מיום הכיפורים שנאמר: "תשבתו שבתכם" להוסיף שביתה.

כג. ש. מתי הוא בין השמשות? והאם כששובת בזמן זה מקיים מצות תוספת שבת? ולמה?

ת. בין השקיעה לצאה"כ, ולא מקיים אז תוספת שבת כי בזמן זה חייב לשבות שהוא ספק שבת כי ביהשמ"ש

ספק יום ספק לילה.

כד. ש. ממתי יכול לקבל עליו השבת?

ת. מזמן פלג המנחה (שעה ורבע קודם השקיעה).

כה. ש. האם צריך לקבל תוספת שבת בפה או שמספיק בלב?

ת. בפה וי"א: שמספיק קבלה בלב.

כו. ש. מתי זה נקרא שמקבל שבת בפירוש אף קודם שקיעת החמה?

ת. כשאומרים הפיוט "לכה דודי" ומסיימים "בואי כלה", או במזמור שיר ליום השבת.